

รายงานการประชุมสภากร่างรัฐธรรมนูญ

(ทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญ)

ครั้งที่ ๓๑

วันพฤหัสบดีที่ ๑๑ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๕

ณ อาคารรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๕ นาฬิกา

ประธานสภากร่างรัฐธรรมนูญ: วันนี้มีสมาชิกมาร่วมประชุม ๑๑๗ คนครบองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอได้ดำเนินการประชุมทำหน้าที่ร่างรัฐธรรมนูญต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประชุมจะแจ้งข้อที่ประชุม สำหรับวัน นี้ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ หัวข้อระเบียบวาระ ซึ่ง คณะกรรมาธิการ ระเบียบวาระเสนอ

๑๑. รัฐสภา

๑๑.๑ คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง องค์คณะไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือจะให้แก้ไขกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ หรือจะกำหนดคุณสมบัติบางประการไว้ในรัฐธรรมนูญ นอกนั้นให้ เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ

พลตำรวจโท บรรลือ เรืองตระกูล:

คณะกรรมาธิการระเบียบวาระเสนอ กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง จะให้ องค์คณะไว้ในรัฐธรรมนูญ หรือจะแก้ไขเพิ่มเติม กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ หรือจะ กำหนดคุณสมบัติบางประการไว้ในรัฐธรรมนูญ นอกจากรุ่นนี้ให้แก้ไขไป กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ นอกนั้นก็ เกรงจะมีใครขอร้องว่าขอร้องเรื่องก่อนว่า ในกรรมาธิการระเบียบวาระที่แก้ไขโดย สืบเนื่องมาจากผู้ ที่สมัคร สูงสุด ๖ คน ผู้สมัคร ๖ คน ผู้ใช้บัตรเลือกตั้งทั้งนี้ ความสำคัญคือผู้ ที่การเลือกตั้ง กรรมการเลือกตั้ง อย่างไร จึงจะ ได้ ผู้แทนราษฎรที่มี ความรู้ความสามารถและ ความชำนาญในการปกครองบ้านเมืองเข้ามามี



LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand

วิธีของต่างประเทศคือ ให้สภาผู้แทน
ประเทศนั้น ได้มีการเลือก ให้ราษฎร
เลือกตั้งสมาชิกเข้ามามีชื่อ และเมื่อถึงวัน
ที่หมดกำหนดแล้ว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา
๒๖ ประกอบกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ธรรมนูญการจัดการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ธรรมนูญ จะได้ว่า มาตราแห่งฉบับนั้น คือ
สถานที่ ทั้งต่อไปได้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
อาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ ได้ให้
เอาคุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง และผู้สมัคร
รับเลือกตั้ง ไปบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ
โดยเฉพาะผู้เลือกตั้งนั้น ให้กำหนด
คุณสมบัติไว้ในมาตรา ๘๑ และบุคคลที่
มีลักษณะจะต้อง ห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง
ไปบัญญัติไว้ในมาตรา ๘๒ ส่วนคุณสมบัติ
ของผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น ได้
กำหนดคุณสมบัติไว้ในมาตรา ๘๓ และ
กำหนดลักษณะของบุคคลที่จะห้ามมิให้
ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งไว้ในมาตรา ๘๓
โดยเฉพาะ อย่างนี้ถึงมาตรา ๘๑ ได้บัญญัติ
ไว้เป็นความว่า "บุคคลผู้มีสิทธิออกเสียง
เลือกตั้งตามมาตรา ๘๑ และมีคุณสมบัติ
ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๒ นี้ไม่มี
บุคคลต้อง ห้าม ต. มาตรา ๘๑ ข้อ ๑
สิทธิสมัคร รับเลือกตั้งเป็น "สมาชิกผู้
แทน" ในมาตรา ๘๕ บัญญัติว่า "บุคคล
ผู้มี คุณสมบัติตามที่ กำหนดไว้ใน มาตรา

๘๑ และไม่เป็นบุคคลต้องห้ามตามมาตรา
๘๑ ข้อ ๑ มีสิทธิเลือกตั้ง" และในที่
ต่อมาตรา ๘๑ นี้ ยังมีบัญญัติ เอาไว้ ด้วยว่า
ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติ เป็น
ผู้สัญชาติไทยของ มาตรา ๘๑ นี้ เกี่ยวกับ
ผู้มีสัญชาติไทย ซึ่งบิดาเป็นคนที่ต่าง
ชาติ บุคคลผู้ ได้สัญชาติไทยโดยการ
แปลงชาติก็ ที่ ต้องมีคุณสมบัติตามที่
กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และมีอายุไม่
ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง รัฐ
ธรรมนูญ แห่ง ราชอาณาจักรไทย ฉบับนี้
ได้บัญญัติถึง คุณสมบัติ และ ลักษณะ ต้อง
ห้าม ของผู้ สมัคร รับเลือกตั้งไว้ ด้วยกัน
แต่แยกคนละมาตรา โดยเฉพาะคุณสมบัติ
ใน ส่วน ที่ เกี่ยว กับ สัญชาติ ของผู้
สมัครรับเลือกตั้งนั้น ให้แยกออกเป็น
สองกรณี ในกรณีหนึ่ง ได้บัญญัติไว้ใน
รัฐธรรมนูญ อีกกรณีหนึ่ง เกี่ยวกับ
เงื่อนไข และ เงื่อนไข ของ บุคคล ที่
สัญชาติไทยซึ่งบิดาเป็นต่างต่าง หรือ
บุคคล ผู้ ได้ สัญชาติโดยการ แปลง ชาติ
ต้องมี คุณสมบัติ ตามที่ กำหนดไว้ใน กฎ
หมายว่าด้วยการเลือกตั้ง การที่รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับนี้ ได้
กำหนดคุณสมบัติ เกี่ยวกับบุคคลที่มี สัญ
ชาติไทยซึ่งบิดาเป็นคนต่างต่าง หรือ
โดยการแปลงชาติก็ ให้เป็นไปดังนี้



กฎหมายเลือกตั้งฯ นั้น ก็เพื่อความปลอด
ภัยของประเทศชาติ สมควรให้รัฐบาล
พิจารณาโดยเร็วว่า จะกำหนดเงื่อนไขใด
หรือเงื่อนไขเวลาไว้เพื่อใดหรือไม่ ผู้ที่
ย่อมจะไม่รู้ดีเท่ารัฐบาล และเรื่องก็
ของนี้ก็ เคยมีข้อข้องมาแล้วใน ประเทศ
อังกฤษ ชาวอังกฤษเรียนแปลลงชาติเห็น
คน อังกฤษ ได้ รับ เลือก ตั้ง เป็น ผู้แทน
ราษฎรในสภาสมาชิกของอังกฤษ ได้ทำ
การจารกรรมโดยเอาความลับไปเผยแพร่
ให้กับชาติที่เป็นศัตรูของอังกฤษ และนั้น
จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมอบให้รัฐบาล
ออกกฎหมายกำหนดเงื่อนไขให้ยกยก
ตลอดทั้งรายละเอียดอื่น ๆ อันควรระมัด
ระวังอีกด้วย เพราะผมจึงใคร่ขอประธาน
เห็นชอบว่า คุณสมบัติของผู้สมัครว่าเลือก
ตั้งควรกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ไม่
ควรจะ กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการ
เลือกตั้งฯ ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๖
แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม
พุทธศักราช ๒๕๖๕ เว้นแต่คุณสมบัติ
บางประการของผู้สมัครรับเลือกตั้งฯ ควร
บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วย การเลือก
ตั้งฯ หรือกติกากัน กำหนดคุณสมบัติ
บางประการไว้ในรัฐธรรมนูญ นอกนั้น

ให้เป็นไป ตามกฎหมายว่า ด้วยการเลือก
ตั้งฯ ขอขอบพระคุณ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อ
ไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้า
จะขอมติต่อสภาเป็น ๓ ประการดังนี้กับ
ประการที่ ๑. จะกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ๒. ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วย
การเลือกตั้งฯ ๓. จะกำหนดคุณสมบัติ
บางประการไว้ในรัฐธรรมนูญ นอกนั้น
ให้ เป็นไป ตามกฎหมายว่า ด้วย การเลือก
ตั้งฯ มีอยู่ ๓ ประเด็นด้วยกัน ท่านผู้
ใดเห็นว่า ให้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓ คน)

ประธาน สภา ร่าง รัฐธรรมนูญ :
ท่านผู้ใดเห็นว่า ให้เป็นไปตามกฎหมาย
ว่าด้วยการเลือกตั้งฯ โปรดยกมือขึ้น

(ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประ ธาน สภา ร่าง รัฐธรรมนูญ :
ท่านผู้ใดเห็นว่า ให้กำหนดคุณสมบัติ
บางประการไว้ในรัฐธรรมนูญ นอกนั้น
ให้ เป็นไป ตามกฎหมายว่า ด้วย การเลือก
ตั้งฯ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๑๒ คน)

ประธาน สภา ร่าง รัฐธรรมนูญ :
เพราะฉะนั้น คุณสมบัติของผู้สมัครรับ



เลือกตั้งจึงกำหนดคุณสมบัติ บางประการ ไว้ในรัฐธรรมนูญ นอกนั้นให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ

ต่อไป ๑๑.๗ ถ้าได้กำหนดคุณสมบัติไว้ ในรัฐธรรมนูญทั้งหมด หรือเพียงบางประการ ในส่วนที่เกี่ยวกับ ๑๑.๗.๑ ลักษณะพึงประสงค์ อย่างน้อยที่สุด ต้องเป็นผู้มีสิทธิหรือออกเสียงเลือกตั้ง หรือไม่

ผลคำวินิจฉัย บรรณานุกรม เรื่องตระกูล:

หัวข้อระเบียบวาระ ซึ่ง คณะกรรมาธิการ เสนอว่า ถ้าให้กำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ในรัฐธรรมนูญทั้งหมดหรือเพียงบางประการ ในส่วนที่เกี่ยวกับ ลักษณะพึงประสงค์อย่างน้อยที่สุด ต้องเป็นผู้มีสิทธิหรือออกเสียงเลือกตั้งหรือไม่นั้น กระผมขอประทานกราบเรียนว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ มาตรา ๙๑ บัญญัติว่า บุคคลผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามมาตรา ๘๘ และมีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๘๒ ทั้งไม่เป็นบุคคลที่องห้ามตามมาตรา ๘๓ ย่อมมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทน ฯ และ มาตรา ๙๓ บัญญัติว่า บุคคลผู้มีลักษณะดังต่อไปนี้ เป็นบุคคลที่องห้ามมิให้ใช้สิทธิในการสมัครรับเลือกตั้ง เช่นเป็นผู้ติดยาเสพติดให้โทษก็ดี หรือคนตาบอดทั้งสองข้างก็ดี เป็นบุคคลล้มละลายซึ่งศาลยัง

ไม่ได้สั่งให้พ้นคดีก็ดี หรือบุคคลที่องโทษจำคุกตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไป โศกพันโทษ อนึ่งไม่ถึงห้าปีในกรณีเลือกตั้ง เว้นแต่ ความผิดฐาน ประเวศ และ ประเวศกตทั้ง ข้าราชการประจำด้วย โศกพันที่รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ได้เคยบัญญัติไว้ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นผู้มีสิทธิหรือออกเสียงเลือกตั้งได้ พระราชบัญญัติ การเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช ๒๔๙๙ มาตรา ๑๘ บัญญัติว่า ผู้สมัครต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๗ ไม่ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๐ และไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๒๑ และ มาตรา ๒๑ กับบัญญัติเอาไว้ว่า ห้ามมิให้ ข้าราชการ พนักงานเทศบาล หรือพนักงานสุขาภิบาลรับสมัครเลือกตั้ง และมี ข้อยกเว้นไว้ ๓ ประการ ซึ่งรายละเอียด ได้มีบัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ขว นั้นแล้ว ในทางทฤษฎีจะให้กำหนดคุณสมบัติ ของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ใน รัฐธรรมนูญทั้งหมด หรือ บางประการก็ดี ใน ส่วน ที่เกี่ยวกับ ลักษณะ พึง ประสงค์ อย่างน้อยที่สุด จะต้องกำหนดไว้ในกฎหมาย รัฐธรรมนูญ หรือ กฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ ว่า ต้องเป็น ผู้มี สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เพราะถ้าไม่มีสิทธิ ในการออกเสียง ก็ไม่มีสิทธิ ในการ สมัครรับเลือกตั้งเช่นเดียวกัน สิทธิ ๒ ประการนี้



เป็นสิทธิทางการเมืองเช่นเดียวกัน และ
 เกิดขึ้นด้วยอำนาจของ รัฐธรรมนูญ หรือ
 กฎหมาย ที่เกี่ยวกับกฎหมาย รัฐธรรมนูญ
 ถ้าผู้หนึ่งผู้ใด พยายาม ดัดจริต ในการ ออกเสียง
 ในการเลือกตั้ง ก็เป็นอาชญากรรม การ
 สมควรรับเลือกทั้งตัว ซึ่งหมายความว่า
 ขาด ความ สามารถ ที่จะ เข้าไป ในสภา
 อำนาจสูงสุดแห่งราชอาณาจักร และไม่มี
 สิทธิชอบแห่งเลือกตั้ง แม้ผู้สมัครรับ
 เลือก ดังคนหนึ่ง คนใด แม้แต่ตัวของเขา
 เอง เพราะฉะนั้นผู้สมัครรับเลือกดัง
 นั้น เป็นผู้ มีสิทธิ ออก เสียง เลือก ดัง
 นั้น เป็นลักษณะพึงประสงค์ที่กำหนดไว้ในกฎ
 หมายรัฐธรรมนูญหรือในกฎหมายว่าด้วย
 การเลือกตั้งฯ สิ้นสุดแล้วแต่สภาว่างรัฐ
 ธรรมนูญ จะ เห็นสมควร และมีมติเห็น
 ชอบในกรณีเช่นนั้น ไม่ตัดสิทธิ์ประ
 ชาธิปไตยแต่อย่างใด โดยนัยอย่าง
 นี้เกี่ยวกับ รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักร
 ไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่ม
 เต็ม พุทธศักราช ๒๔๙๕ ได้บัญญัติไว้
 ในมาตรา ๗๖ ว่า คุณสมบัติแห่งผู้เลือก
 ดังและสมัครรับเลือก ดัง นั้น ให้เป็นไป
 ตามกฎหมายว่าด้วย การเลือกตั้งฯ ทั้ง
 หมวดซึ่งแยกต่างหาก ในรัฐธรรมนูญ แห่ง
 ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ ให้
 กำหนด คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือก
 และ ผู้สมัครเลือกตั้ง ไว้ ใน รัฐธรรมนูญ

ส่วน คุณสมบัติ ของ บุคคลผู้ ให้ สัญชาติ
 ไทยโดยบิดาเป็นชนต่างด้าวก็ ที่ หรือโดย
 มารดาก็ที่ ดังมีคุณสมบัติตามที่
 กำหนดไว้ใน กฎหมายเดิมตั้งแต่ ปี พ.ศ.
 ๒๔๗๕ ได้ ใน มาตรา ๗๘ บัญญัติ

**หลวงประกอบนิติสาร (กรรมการ
 ระเบียบวาระ) :**

เจ้าพนักงานของส่วนราชการนี้ แต่เพียง
 สั้น ๆ ว่า เรามาคิดดูอย่าง ๆ ว่าถ้าไม่
 บัญญัติไว้ใน รัฐธรรมนูญ ถึง ลักษณะ
 ประสงค์ ของ ผู้สมัครรับ เลือก ดัง
 แล้วคงเป็นเหตุวุ่นวายไม่พอ เพราะ
 ว่าผู้ที่สมัครรับเลือกดังนั้นก็หมายความว่า
 ผู้ที่มีโอกาส จะมาลงใน สภานิติบัญญัติ
 นี้เอง สำหรับผู้ที่ออกเสียงเลือกตั้ง
 เราให้ลงมติ มาแล้ว ว่า จะ กำหนด
 ลักษณะ บางประการ เอาไว้ใน รัฐธรรมนูญ
 เรายังเห็นว่าให้เป็นไปตามกฎหมาย
 เลือกตั้งฯ และมติสภานี้ก็มาแล้วว่าจะ
 กำหนดคุณสมบัติ บางประการ เอาไว้ใน
 รัฐธรรมนูญ นอกนั้นก็ให้เป็นไปตาม
 กฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งฯ โดยหลัก
 เมื่อร่างแล้วเสร็จ ก็หมายความว่า รัฐ
 ธรรมนูญนั้น จะ มาตราลงบทบัญญัติ
 ที่กล่าวถึงคุณสมบัติของผู้สมัครรับ เลือก
 ดังแล้ว แล้วไปแก้ไข เพราะฉะนั้น
 เช่นนั้นจัดตั้งมติที่เราลงไปแล้ว ตั้งไว้
 เมื่อเรา ยังไม่ทราบ มติต่อไป ในข้อ
 นี้



เกี่ยวกับสัญชาติ เกี่ยวกับอายุ เกี่ยวกับ
 การศึกษาของผู้สมัครรับเลือกตั้งแล้ว
 ในขั้นต้นจำเป็นเหลือเกินที่เราจะต้องลง
 มติว่ามี คุณสมบัติ อย่างไร อย่างหนึ่ง ของ
 ผู้สมัครรับเลือกตั้งที่จะกำหนดไว้
 ในรัฐธรรมนูญ กล่าวโดยง่าย ๆ ก็คือถ้า
 เผอิญ ประเด็น ที่ไป เกี่ยวกับ สัญชาติ
 เกี่ยวกับการศึกษา เกี่ยวกับอายุของ
 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ถ้าเผอิญสภาพมีมติ
 ไม่กำหนดเลยสัก ข้อเดียว และ ปัญหา ที่
 กำลัง พิจารณา อยู่ เฉพาะ หน้า นี้ ก็ ไม่
 กำหนด ก็ไปฟันกับมติที่ลงไปแล้ว
 เพราะฉะนั้น ก็จะเห็นที่เห็นได้แจ้งชัดว่า
 จำเป็นเหลือเกินที่เราจะต้องกำหนด
 ลักษณะพึงประสงค์อย่างน้อยที่สุดเอาไว้
 ในรัฐธรรมนูญ ก็ทำนองเดียวกับรัฐ-
 ธรรมนูญ บางฉบับที่เขียนมาแล้วว่าผู้
 สมัครรับเลือกตั้งนั้น จะต้องเป็นผู้มี สิทธิ
 ออกเสียงเลือกตั้ง และโดยความกิต
 ติธรรมตามสามัญสำนึกเหลือเกินถ้าเราไป
 มองดูว่าเรายอมให้ใคร คนหนึ่ง ซึ่งไม่มี
 สิทธิ ที่จะออกเสียงเลือกตั้ง เข้ามาสมัคร
 แล้ว ก็เท่ากับเราขัดขานเราเองล้มทั้งยืน
 นั่นเอง เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่า
 ไม่มีทางอื่นจะเลือก นอกจากลงมติหรือ
 ควรลงมติว่าลักษณะพึงประสงค์ขั้นต่ำสุด
 ผู้สมัครรับเลือกตั้งจะต้อง ตัวเขาเองจะ
 ต้องมี เป็นผู้ที่มีสิทธิลงคะแนนเสียงหรือ

ออกคะแนนเสียงเลือกตั้ง
ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว
 ข้าพเจ้าขอมติว่า ผู้ใดเห็นว่าจะลักษณะพึง
 ประสงค์ อย่างน้อยที่สุดต้องเป็นผู้มีสิทธิ
 ออกเสียงเลือกตั้ง โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๑๑๔ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ :
 ท่านผู้ใดเห็นว่าจะไม่ต้อง โปรดยกมือขึ้น
 (ไม่มีสมาชิกยกมือ)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่
 มี ฉะนั้นมติของที่ประชุมจึงถือได้ว่า
 ลักษณะ พึงประสงค์ อย่างน้อยที่สุด ต้อง
 เป็นผู้ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

ต่อไป ๑๑.๗.๒๓ สัญชาติ จะให้ผู้มี
 สัญชาติ ไทยมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเสมอ
 ทั่วหมดหรือไม่

พลตำรวจโท บรรลือ เรืองตระกูล :

คณะกรรมการระเบียบวาระเสนอมาว่า
 จะให้กำหนดคุณสมบัติไว้ในกฎหมายรัฐ-
 ธรรมนูญทั้งหมดหรือบางประการในส่วน
 ที่เกี่ยวกับสัญชาติ ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง
 จะให้ผู้มีสัญชาติ ไทยมีสิทธิสมัครรับเลือก
 ทั่วหมดหรือไม่นั้น กระผมขอ
 ประธานทรงวินิจฉัยว่า รัฐธรรมนูญใน
 บางประเทศ ซึ่งกระผมต้องขอประทาน
 โทษ ต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ ที่ได้นำเอา
 รัฐธรรมนูญของต่างประเทศ มาอภิปราย



จึงเห็นว่า ควรกำหนดเงื่อนไขไว้เฉพาะบุคคลผู้ได้สัญชาติไทย โดยการแปลงชาติหรือบิดาเป็นคนต่างด้าว แต่มารดาเป็นคนไทย ดังที่เคยบัญญัติไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๑๔ ส่วนการที่จะทราบว่า บุคคลใดเป็นชาวไทยหรือไม่นั้น ให้พิจารณาตามพระราชบัญญัติ สัญชาติ และ สัญญาว่าทางพระราชไมตรีระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ ประกอบกันด้วย แต่ทั้งนี้มิใช่หลักการเกี่ยวกับบุคคลซึ่งอาจจะมี ๒ สัญชาติได้ ในเวลาเดียวกัน เช่นผู้เกิดในประเทศไทยโดยบิดาเป็นคนต่างชาติหรือต่างด้าว แต่มารดาเป็นคนไทยตามกฎหมาย สัญชาติก็ย่อมถือว่าบุคคลนั้นเป็นคนไทย แม้กฎหมายของประเทศที่ บิดา ของบุคคลนั้นมีสัญชาติอยู่ที่ ถือว่าเป็นคนใน สัญชาติของบิดา ทั้งนี้ บุคคลคนเดียวกันอาจจะมีได้สองสัญชาติและเรื่องนี้ ประเทศต่าง ๆ ยังไม่สามารถจะตกลงกันได้ ให้มีสัญชาติใดเป็นหลัก พระราชบัญญัติการเลือกตั้งจึงทำข้อยกเว้นเอาไว้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้บุคคลซึ่งได้สัญชาติไทยและมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกตั้งมีฐานะ คู่กัน คู่กับ ประชาชนไทย มาตรา ๖๖ ว่าภาคี แม้จะเป็นการแปลงชาติมาเป็นคนไทยก็ดี จะต้องอยู่ในประเทศไทยที่ตลอดกันมาไม่ต่ำกว่า ๑๐ ปี หลังจากที่ได้มี

การแปลงชาติกันแล้ว ฉะนั้นการกำหนดเงื่อนไขไว้เฉพาะ คนไทย ที่บิดาเป็นไทย ทางบิดา หรือคนที่แปลงชาติ มาเป็นไทย จึงมี เหตุผลที่ควรกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ เช่น เดียว กับสัญชาติ ของผู้ลงคะแนนเลือกตั้งซึ่งสภาวามรัฐธรรมนูญก็ได้ ยอมรับแล้วว่าได้ บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ เพราะถือว่าเป็นคุณสมบัติที่จำเป็น ของ บุคคล ตั้งแต่กำเนิด มาไม่ครบถ้วน เมื่อ เติบโตขึ้น แล้วจึงไทยการ กฎหมายของสภาวามทั้งที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๒ มาตรา ๘๘ และมาตรา ๘๑ เฉพาะคุณสมบัติ ใน ส่วนที่ เกี่ยวข้องเงื่อนไขหรือ เงื่อนไขเฉพาะ ของ คน แปลงชาติ มาเป็นคนไทยก็ดี หรือผู้ที่มิได้สัญชาติไทย แต่บิดาเป็นคนต่างด้าวก็ดี ควรจะได้บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วย การ เลือกตั้งฯ ดังที่เคยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๒ มาตรา ๘๘ อนุ ๑ เพราะมีเหตุผลแห่งที่ว่าสภาวามรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ก็ได้ พิจารณา เหตุผล และ ทรายใช้ ตัวละคร มาพิจารณาแล้วไม่ ควรจะแก้ไข เป็นคนต่างด้าว กว่าจะมองเห็นดังนั้น จึงยกย่องหลวงประกอบนิติสาร (กรรมการการระบียบวาระ) : ในข้อนี้เกี่ยวกับจะ สัญชาติ บัญหาสัญชาติในคำพิพากษาว่า



หมายก็ตามแต่ ข้าพเจ้าอดคิดไม่ได้ว่า เมื่อมาถึงสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง แล้วเป็นการขอการควรรหรือไม่ว่าจะให้สมควรแก่หรือไม่ เพราะเหตุว่าเป็นคนไทยตามกฎหมาย ในเรื่องผู้แปลงชาติข้าพเจ้าไม่เข้าใจ เพราะว่าผู้แปลงชาติมีน้อยเหลือเกินแทบจะเทียบได้ว่าเป็นเศษส่วน หรือ จุดทศนิยมจุดศูนย์ ๆ ๆ เท่าใดก็ไม่ทราบ แต่น้อยเหลือเกิน นอกจากนั้นการแปลงชาตินี้ ก่อนที่เขาจะได้รับบัตรแปลงชาติ เขาต้องยื่นคำร้อง ต่อทางราชการ เพื่อขอแปลงชาติ ทางราชการของเราพิจารณาหลายชั้นหลายทอด โดยเฉพะะอย่างยิ่ง ทางกรมตำรวจ จะต้องพิจารณา ก่อน อย่างเข้มงวด จะต้องสืบประวัติกันอย่างเข้มงวด และเมื่อเราพอใจแล้วว่าเราอยู่ในประเทศไทยนาน ตามที่ กฎหมาย กำหนดจิตใจเขา อาจจะ เป็นไทยหรือ ความบริสุทธิ์ที่ใจอะไร ๆ เหล่านี้เป็นต้น รวมความว่าเรามี โอกาสพิจารณา ได้อย่างเต็มที่ว่าเราจะรับผู้ใดเป็นสัญชาติไทย ความจริงผู้แปลงชาติ นั้นเรามี โอกาส พิจารณา มากกว่าผู้ที่เกิดมาในประเทศไทย และได้สัญชาติไทยตามกฎหมายเสียอีก มีบุคคลประเภทหนึ่งคือ ที่ข้าพเจ้าหวังบุคคลประเภทนั้น คือ หญิงที่แต่งงานกับคนไทย เราได้สัญชาติไทยตามกฎหมายไทย อย่างนี้เราไม่มีทางเลย ทางราชการ

ไม่มีทางเลยที่จะไปบอกเขา ไม่ให้เขาแต่งงานกับคนไทย เพราะเรารู้ว่าการแต่งงานนี้ เป็นเสรีภาพ ของบุคคล เป็นอิสระของบุคคล เราอาจจะแต่งตั้งในประเทศไทย อาจจะแต่งตั้งจากต่างประเทศอะไรเหล่านี้ ซึ่งจริงอยู่อาจไม่มีมากนัก แต่ถ้าเราเปิดช่องให้ โดยไม่มีขอบเขต ก็อาจจะ มีขึ้นมามาก ที่ข้าพเจ้ากล่าวเช่นนั้น ไม่ใช่ เพราะ ข้าพเจ้ากลัว ผู้หญิงจะมานั่งเต็มสภา แต่ว่าโดยหลักการแล้วเป็นสิ่งที่เราควบคุมไม่ได้ เราไม่มี โอกาสพิจารณา เราไม่มีโอกาสที่จะกีดกัน เพราะฉะนั้น อย่างน้อย มี บุคคลบาง ประเภทที่เราหมดหนทางที่จะป้องกัน ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าต้องจำเป็นเหลือเกินที่เรา จะต้อง มี ข้อยกเว้นเกี่ยวกับบุคคลมี สัญชาติ ไทย หรือได้สัญชาติไทยตามกฎหมายนี้ บางประเภท บางจำพวกนี้เห็นจะจำเป็นเหลือเกินที่จะต้องวางข้อกำหนดอะไรไว้บ้าง เพราะข้าพเจ้าคิดว่า การสมัครรับเลือกตั้งนี้เป็นเรื่อง สำคัญ ใหญ่ ถึง ใน การ พิจารณา คุณสมบัติของบุคคลนี้ยิ่งกว่าเราพิจารณาคุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง เพราะฉะนั้นในความคิดข้าพเจ้าจึงเป็นว่า เรายังไม่มี การ จำกัด ข้อ กำหนด หรือ เงื่อนไข คุณสมบัติของผู้เลือกตั้ง ซึ่งจะมีหรือไม่มีเรายังไม่ทราบ เพราะขึ้นอยู่กับการพิจารณาของสภา แต่อย่างน้อยข้าพเจ้าคิดว่า



เพื่อความปลอดภัยของพี่น้องคนไทย ซึ่งเป็น
อย่างหนึ่งที่สะท้อนถึงคุณค่าของโครงการ
การไว้สัจธรรมของผู้นำไทยยุคใหม่
มีระบอบการปกครองที่โปร่งใสและ
ซื่อสัตย์สุจริตหรือบรรพชนที่ผ่านสมรภูมิ
ผู้เสียสละที่ได้สร้างระบอบนี้ขึ้นมาแล้วแต่
กรรมมาธิการร่างรัฐธรรมนูญ เพื่อ
สภาพที่จะพิจารณาข้อบกพร่องที่
อย่างหนึ่งที่ระบอบหลักไว้ไว้ ซึ่งยังมีข้อ
จำกัดอยู่บ้าง

**พลตรี แสวง เกษนาณรงค์ (กรรมมา-
ธิการระเบียบวาระ) :** คณะกรรมาธิการจะขอ
เพิ่มเติมความเห็นของคณะกรรมาธิการ
สัญชาติ สืบต่อ หัวข้อระเบียบวาระ
๑๑.๗.๒ ว่าถึงสัญชาติไทย คณะกรรมาธิการ
เห็นว่า... ซึ่งเห็นด้วยซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้อง
การให้สัญชาติไทย... ด้านเมื่อ
ใน... คือ ๑๑.๗.๑... ฝ่ายคณะผู้
อย่างนั้นที่สุด... ซึ่งเป็นผู้สัญชาติ
เสียงเลือกตั้ง... สำหรับ... คณะ
สมบัติของ... สัญชาติไทย...
เป็นรัฐ... ซึ่ง... ฝ่าย...
ในเรื่องสัญชาติ... ฝ่าย...
กรรมมาธิการ... ฝ่าย...
อย่างไร... ฝ่าย...
คณะกรรมาธิการเห็นว่าการ...
พิจารณา... ฝ่าย...
พิจารณา... ฝ่าย...

สัญชาติ ของผู้มีสัญชาติไทย...
คือว่า... ฝ่ายคณะกรรมาธิการ...
กำหนดเรื่องสัญชาติ... ฝ่าย...
กรรมมาธิการ... ฝ่าย...
เสียงเลือกตั้ง... ฝ่าย...
กว้าง... ฝ่าย...
หรืออย่างกว้างหรืออย่างแคบ...
หรืออย่างมีเงื่อนไข... ฝ่าย...
ปัญหาสัญชาติ... ฝ่าย...
สัญชาติไทยโดยกฎหมาย... ฝ่าย...
ไม่มีเงื่อนไข... ฝ่าย...
ว่า... ฝ่าย...
ผู้มีสัญชาติไทยตามกฎหมาย... ฝ่าย...
เสียงเลือกตั้ง... ฝ่าย...
คณะกรรมาธิการเห็นว่า... ฝ่าย...
เรื่องเงื่อนไข... ฝ่าย...
ยอมรับเสียหลักการ... ฝ่าย...
อนุชของประเทศไทยที่แล้ว... ฝ่าย...
ฉบับ ๒๕๖๕... ฝ่าย...
สัญชาติไทยโดยกฎหมาย... ฝ่าย...
เสียงเลือกตั้ง... ฝ่าย...
รัฐธรรมนูญปี ๒๕๕๒... ฝ่าย...
สัญชาติของผู้สัญชาติไทยเสียงเลือกตั้ง... ฝ่าย...
อย่างละเอียดถี่ถ้วน... ฝ่าย...
สัญชาติไทยตามกฎหมายฉบับ... ฝ่าย...
ใจว่า... ฝ่าย...
ที่แปลงสัญชาติจะ... ฝ่าย...
การ... ฝ่าย...
เพราะฉะนั้น... ฝ่าย...



ฉบับประมวลระเบียบ หรือ การที่จะกำหนดใน
คุณสมบัติของผู้มีสิทธิเลือกตั้งว่า จะกำ
หนดอย่างไร คือถ้ากำหนดไว้แคบ แต่
ถ้าในเบื้องต้น กำหนดไว้กว้างมีเงื่อนไข
บ้างแล้วต่อไปในประการนี้อาจจะ
กำหนดไว้แคบได้ สำหรับปัญหาเรื่อง
สัญชาตินี้ ตามพระราชบัญญัติสัญชาติ
ของประเทศไทยเรา ซึ่งได้มีมาตั้งแต่ปี
พ.ศ. ๒๔๘๕ แล้ว ก็ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติม
ฉบับที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๒๖ แล้วมาแก้ไข
เพิ่มเติมฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๕ สรุป
สรุปปรากฏว่า การได้สัญชาติไทยตาม
กฎหมายฉบับนี้จะมี ๓ ประการ ๓ พวก
ใหญ่ๆด้วยกัน คือพวกแรก ได้สัญชาติ
โดยการเกิดหรือโดยกำเนิด พวกที่ ๒ ได้
โดยการสมรส พวกที่ ๓ ได้โดยการ
แปลงชาติ สำหรับพวกแรกคือได้สัญชาติ
ด้วยกบเกิดนั้น เราได้แก้ไขมาจนสรุป
สุดท้าย ในเมื่อพระราชบัญญัติสัญชาติปี
๒๕๔๕ นั้น เราได้ให้หลักการ ให้สัญชาติ
โดยการเกิดไว้กว้างกว้างขวาง คือให้ทั้ง
หลังต้นเขมรและหลังสายเดี๋ยดอย่างกว้าง
ขวาง เป็นสำเนาหลักสายเลือด เราจะเห็น
ที่เราให้แล้วว่าเป็นไทยจะเกิดในหรือ
นอกประเทศ แม้เด็กจะเป็นผู้ที่มิสัญชาติไทย
ตามกฎหมาย สามารถเป็นไทยเกิดนอก
ราชอาณาจักร ถ้าบิดาไม่ปรากฏสัญชาติ
หรือไม่มี บิดา ถูก ต้อง ตาม กฎหมายก็ ถือ

เป็นสัญชาติไทยได้ เป็นหลักสายเลือด
ที่เราให้มาอย่างกว้างขวาง ส่วนหลักถิ่น
เกิดก็อย่างกว้างขวางที่สุด คือผู้ที่เกิดใน
ราชอาณาจักร หรือ สภากาชาดผู้ที่เกิดใน
ราชอาณาจักรไทยนี้มีสิทธิคือสัญชาติไทย
โดยกฎหมาย โดยการเกิดได้ทันที ซึ่ง
ข้อนี้เราไทยก็มากในสมัยก่อน สำหรับ
ข้อนี้เราได้มีเพิ่มเติมบอกว่า มีผู้เกิดใน
ราชอาณาจักรเฉพาะ ที่มารดา เป็นไทย
แต่ต่อมาเราได้เปิดกว้างกว้าง ให้หลัก
ถิ่นเกิดอย่างกว้าง คือว่าผู้ที่เกิดใน
ราชอาณาจักรทั้งสิ้น สำหรับสัญชาติ
ได้มาด้วยการเกิดนี้ กระผมมีความเห็น
ว่าเมื่อไหน ๆ เราได้ให้แล้ว แล้วก็
นโยบายในตอนที่เราแก้ไขกฎหมายนี้ เรา
ก็ ต้องการ ที่จะ ประสาน ผลเมืองไทย ซึ่ง
เกิดในประเทศไทยนี้ นอกจากจะเป็น
ไทยตามกฎหมายแล้วให้ เป็นไทยทางจิต
ใจด้วย คือมีนโยบายอย่างที่ทำนสมาชิก
ผู้มีเกียรติคนที่ ๒ ได้กล่าวไว้แล้ว ก็ส
นโอบเอื้อต้องการรวมคนไทยมาก กว่าที่จะ
กีดกันแยก คือไม่อยากจะให้มีไทยแท้
ไทยใหม่เกิดขึ้น เพราะไหน ๆ อย่าง
เมืองไทยมีหลัก ถิ่นเกิด ทั้ง หลังสายเลือด
ไม่มีตำหรือสามารถ เป็นไทย อยู่จนอันก็
มีเกิดในประเทศไทย เรากระผมเห็น
เจ้าสำหรับ เรื่องนี้ ใน ความเห็น ของ กระผม
เห็นว่าถ้าจะ กำหนดสัญชาติสำหรับผู้ที่มี



สิทธิสมัครรับเลือกตั้งที่ได้มาจากการเกิด
 ในครอบครัวให้เสมอภาคกัน ไม่ควรจะมี
 เส้นใต้อะไรใด เพราะถ้าต้องได้ทราบ
 เป็นไปก็ถือว่าดี เป็นโอกาสที่สำคัญของ
 ประชากรซึ่งการรวม รวมคนไทยซึ่ง
 มี ๖๕ ล้านแล้ว และ ดินเกิด ให้ เป็นไทย
 ภายภาคกฎหมายแล้ว ที่เป็นไทยทั้งจิตใจ
 เพราะในทางกฎหมายก็เป็นได้ทันที พวก
 นักวิชาการเป็นไทยแล้ว แต่ที่เวลานี้พวก
 คดีบางแห่งในเรื่องจิตเขาว่าเขาจะไม่ เป็น
 ไทย ก็ไม่จริง คือไม่มีความสวามิภักดิ์
 หรือจงรักภักดีต่อแผ่นดินแต่ ๓ แต่
 ๖๕ ล้านแล้วต้องการรวมมากกว่าทั้งการ
 แยก ตั้งที่งานสมาชิกหลายท่านก็ได้พูด
 ในเรื่องนี้ ส่วนกรณีที่น่าจะเป็นปัญหา
 ก็คือกรณีในการได้สัญชาติ ประการที่ ๒
 และที่ ๓ คือใน กรณีที่ได้ด้วยการ สมรส
 และโดยการแปลงชาติ เพราะทั้งสอง
 ประการนี้ ไม่ได้มี คุณลักษณะทั้งดิน เกิด
 และสายเลือดอย่างไร คือพวกที่ไม่ได้
 เกิดในประเทศไทย ไม่ได้มีสายเลือด
 เกือบพันล้านเมืองไทยอย่างไร เป็นพวก
 พิเศษอีกอย่างหนึ่ง สำหรับกรณีนี้ก็
 น่าจะให้มีอุปพันไว้บ้างถึงเงื่อนไขบาง
 ประการ ทั้งในบางประเทศแล้วสำหรับ
 คนพวกนี้ขอสงวนสิทธิ์ จากความประสงค์
 สัญชาติไทย มักจะมีเงื่อนไขในบางที่จะมี
 สิทธิใน บาง การเมืองไว้ ไม่มาก ก็นับ

เป็นต้นว่าภายหลังการโอนชาติไปแล้วเป็น
 ระยะเวลาเท่านั้นเท่านั้น จึงจะมี สิทธิไป
 การสมัครเป็นสมาชิกของรัฐได้ คือ
 กฎหมายว่าด้วย การแปลงสัญชาติของ
 เมื่อก่อนปี ๒๕๓๕ เป็นไปก็เห็นแต่เป็น ข้อ
 ไว้ แต่ที่คนเขาใช้กฎหมายว่าด้วย
 สัญชาติ ๓ ซึ่งเขามีผู้แปลงชาติด้วย
 สิทธิในการสมัครรับเลือกตั้งได้ ก็เคยมี
 แปลงชาติมาแล้ว ๑๖ ปี เหล่านี้มันเขา
 ให้เป็นสมาชิกพรรค หรือเงื่อนไข ซึ่งควรจะมี
 ไว้สำหรับ ๒ ประการ คือคนไทยจาก
 การสมรส และการโอน โคนแปลงสัญชาติ
 นี้ แต่อย่างไรก็ตามเขาให้ประมวล
 ก็ควร เป็นไทยได้ การเกิดนั้น บางท่าน
 อาจจะมีความเป็นห่วงว่า เมื่อให้เสมอ
 ภาคไว้แล้ว ก็ควรจะอ จะมีความไทย
 ซึ่งไม่มีความจงรักภักดีอะไรอยู่บ้าง ซึ่ง
 เรื่องนี้ ความจริง เราต้องดูอันไหนเป็นหลัก
 เป็นสำคัญ คือนโยบายต้องการรวม
 ใจ ไม่ต้องการแยก แล้วนอกจากนี้
 เขายังได้ มีกฎหมาย อีกอีก หนึ่ง ซึ่งออก
 เมื่อสุดท้ายในยุคคุณชวรัตน์ คือกฎหมาย
 สัญชาติ พระราชบัญญัติ สัญชาติ มี
 พุทธศักราช ๒๕๓๖ ซึ่งได้ข้อไว้
 ที่ กอง เป็นเครื่องมือนโยบายที่ ไทยอัน
 คือกฎหมายซึ่งเกี่ยวข้องกับสอง สัญชาติ
 ก็คิดว่าเห็นว่าบุคคลที่มีสัญชาติไทย
 ไทยการเกิดก็ดี ไทยการแปลงชาติก็ดี



โดยกรเกิดเป็นต้นว่าบิดาเป็นคนต่างต่าง
หรือมารดาเป็นคนต่างต่าง ถ้าเห็นว่า
มีภาวะ กระทำ ซึ่งอาจ จะ คุก คาม ความสุข
เกษมของชาติบ้านเมืองแล้ว เราก็มีสิทธิ
ที่จะถอนสัญชาติได้โดยง่าย เพราะ
ฉะนั้นเรามี เครื่องมือ ค้ำยัน อยู่ ประการ
หนึ่งแล้ว โดยสรุปแล้วประมุขจึงสมควร
เห็นว่าโดยกรเกิดนั้น นโยบายสำคัญ
เราต้องการรวม จึงควรให้สิทธิ ในการ
สมัครรับเลือกทั้งโดยเสมอภาคกัน ส่วน
สำหรับคนไทยโดยการสมรส หรือคนไทย
โดยการแปลงชาตินั้น เราม่าจะมีเงื่อนไข
บาง ประการ ซึ่ง ใน ภาย ภาย ภาย ภาย
กำหนดไว้ในกฎหมายเลือกตั้งฯ ได้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: เมื่อ
ไม่มีท่านสมาชิกผู้ไทยภิปราย ผมขอมติ
ต่อที่ประชุมว่าผู้ มีสัญชาติ ไทยควรมีสสิทธิ
สมัครรับเลือกทั้งเสมอกันหรือไม่ ท่านผู้
ใดเห็นว่า จะ ให้ผู้มีสัญชาติไทยมีสิทธิสมัคร
รับเลือกทั้งเสมอกันหมด โปรดยกมือขึ้น
(มีสมาชิกยกมือ ๓ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: ท่าน
ผู้ใด เห็นว่า ผู้ มี สัญชาติ ไทย ไม่ควร จะมี
สิทธิสมัครรับเลือกทั้งเสมอกันหมด โปรด
ยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๘๘ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: เป็น
อันว่าเรื่องสัญชาตินี้ถือว่าผู้มีสัญชาติไทย

ไม่ควรมีสสิทธิ สมัคร รับ เลือก ทั้ง เติมนั้น
หมด

ยกมือไป ๑๑๗๓ ยกมือ จะ ยก หมด ให้
ผู้ใด ยกมือของผู้ มี สิทธิ ออก เลือก รับ เลือก ทั้ง
หรือไม่

พลตำรวจโท บรรณสิทธิ์ เรืองตระกูล:
ขอเรียนมาอีกที เสนอว่า ถ้าให้ท่าน
คุณเสนาบดี ใช้ ในกฎหมาย รัฐธรรมนูญแห่ง
ประเทศหรือเพียงร่างปรอการ ในส่วนที่
เกี่ยวข้องกับคุณของผู้สมัคร รับ เลือก ทั้งนั้น
จะดีกว่าจะให้สูงกว่า ยกมือของผู้ มี สิทธิ ออก
เลือก เลือก ทั้งหรือไม่ กระผมขอประท้วง
การวินิจฉัย เมื่อ สภาร่าง รัฐธรรมนูญ แห่ง
ไทยและพออย่างยิ่ง รัฐธรรมนูญ แห่งราช
อาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๒๒
มาตรา ๙๒ อนุ ๑ ได้กำหนดอายุของผู้
สมัครรับเลือกทั้งได้ ๓๐ ปีบริบูรณ์แห่งกว่า
อายุของผู้มีสิทธิ ในการเลือกทั้งซึ่งบัญญัติ
ไว้ในมาตรา ๘๘ ว่า ผู้มีสิทธิเลือกทั้ง
ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปีบริบูรณ์ ในวัน
เลือกทั้ง พระราชบัญญัติการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พุทธศักราช
๒๕๒๘ มาตรา ๑๗ ได้กำหนดอายุของผู้
เลือกทั้งได้ ๒๐ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ ยก
มือของผู้ ที่มี สิทธิ เลือก ทั้ง แต่ที่กำหนด
อายุของผู้สมัคร รับเลือกทั้งไว้ใน มาตรา
๘๘ ให้ผู้สมัครรับเลือกทั้ง มีอายุเท่ากัน
ออกให้ลงเลือกตั้ง คือ ๒๐ ปีบริบูรณ์



ในมาตรา ๘๘ ของ ๑ แห่งรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ กระดุมขอขอบพระคุณ.

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้า ไม่มีความเห็น แตกต่างอะไรไปจากท่าน สมาชิกผู้มีการดีที่อภิปรายแล้ว แต่อยาก จะทราบ เรียน ท่าน ประธาน เพื่อเป็นข้อ เติมเต็มเพื่อให้ปรากฏในงานการประชุม ในเหตุผลของสภานี้ หากจะมีมติให้ เป็น ไม่ใน ทางว่าให้ ถ้า หนว อายุของผู้ สมัยรับเลือกที่สูงกว่า ผู้ออกเสียงเลือก ตั้ง เหตุผลที่ข้าพเจ้าอยากทราบเรียน ท่านประธาน นี้ก็มีว่า สำหรับ ผู้ออก เสียง เลือกตั้งนั้นเห็นจะเป็นที่คาดหมายกันได้ ว่ากรรมวิธีการ ขวาง คงจะไม่ กำหนดให้ สูงนัก ข้าพเจ้าจะเดา ข้าพเจ้าก็เดาเอา เพียงว่าอายุ ๒๐ หรือสูงกว่านั้นก็ ไม่มาก นัก และข้าพเจ้าคิดว่าเหตุผลที่สุดก็ ไม่มี ทางหลีกเลี่ยงที่จะมี ให้เป็นเช่นนั้น มี ฉะนั้นแล้วผู้ที่เราเรียกว่าผู้ใหญ่ จะเป็น ผู้ใหญ่ เพียง ตาม ประมวล กฎหมาย เคียง หรือจะเป็น ผู้ใหญ่ตาม กฎหมาย เลือกตั้ง หรือจะเป็นผู้ใหญ่ในโรงเรียน ในมหา วิทยาลัย ไม่มีข้อขัดแย้ง เพราะฉะนั้น พอจะเดาได้ว่า อายุไม่สูงมากนัก คงจะ มาถึงผู้สมัยรับเลือกตั้ง ข้าพเจ้าคิดว่า เรา ต้อง มองไป อีกที่สถานะหนึ่ง เรา จะไปมอง เพียงว่า คนโตเป็นผู้ใหญ่

แล้วก็มี สิทธิ สมัยรับ เลือกตั้ง นั้น นี้ เรา น่าจะนับสืบเสียก่อน เรา มา พิจารณาผู้ว่าคนเรา นี้ โดย เฉพาะอย่างถึง สมัยนี้ การเรียน การศึกษา การ ว่าง ชีวิต เพื่อให้ได้มา ซึ่ง ความ รู้อัน จำเป็น ที่จะ ทำ งาน ชั้น โต ชั้น หนึ่ง โดย เฉพาะ ไม่ใช่สักแต่ว่าดำรงชีวิตอยู่เช่น นั้นแล้ว สมัยนี้เป็นสมัยที่กินเวลา มาก เรา เห็นกันอยู่ว่า สมัยนี้ เราเรียนกันเพียง ๒-๓ ปี อ่านออกเขียนได้ ได้ประโยชน์ นั้นประโยชน์ก็จบแล้ว สมัยพอเรา นาน ขึ้นมาอีก สมัยนี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าแม่แต่ ในสมาชิก ผู้มีการดี ที่นั่งอยู่ในสภานี้ก็มี บุตร ที่ อายุร่วม ๓๐ แล้ว ยัง เรียนไม่ จบ ไม่ใช่เพราะว่าเขาโง่เขาเงา แต่เพราะ ว่าการศึกษาได้ขยายกว้างขวางและสูงขึ้น ไป การผจญชีวิตสมัยนี้เราเห็นว่าคน สมัยก่อนบางที เป็น ผู้ พิพาษา กัน ได้ อายุ ๒๐ สมัยนี้ ๒๕ ปี เข้าไปแล้ว อย่างน้อย ที่สุด แต่ในความจริงเกือบจะกล่าวได้ ว่าเลย ๓๐ กันแทบทุกคน เพราะต้อง มีการผ่านการศึกษาหลายชั้น ต้องผ่าน การสอบไล่หลายชั้น ผ่านการคัดเลือก หลายชั้น เพราะฉะนั้น คนสมัยเรา นี้ กว่าที่จะจัดเขาว่า ที่ จะ ทรู ใน การ งาน ซึ่ง การ งาน ก็มี กว้าง มาก ขึ้น เค้า วิ ท ยา ศาสตร์ เอา ทฤษฎี เอา หลัก วิ ช า มา ปฏิบัติกันมากขึ้น ก็ต้องใช้เวลามากขึ้น



หน้าที่ของคนก็มีมากขึ้น เพราะฉะนั้น ถ้าสมมติว่า รัฐธรรมนูญเราจะกำหนดอายุของผู้ออกเสียงเลือกตั้งไว้ ๒๐ ปี คนอายุ ๒๐ ปี เราเห็นได้ว่ายังไม่ได้ผ่านการเป็นทหาร ยังไม่ผ่านการบวช ยังไม่ได้ผ่านชีวิต บางที่ยังไม่ได้แต่งงาน นอกจากจะถึงสุกก่อนห้าม ชีวิตในหลายๆแง่ หลายๆมุม ในส่วนแต่ละประมวลกันเข้าได้ ทำให้คนแต่ละคนมีประสบการณ์ทั้งใน ด้าน ผิดใน ด้านถูก ได้รับบทเรียนในชีวิตจริง ซึ่งถ้าตัวได้ผ่านมาเป็นเวลานานแล้ว จะเป็นบทเรียนอันสูงสุด เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าคิดว่าผู้ที่จะมีมาลงในสภาที่จะรับเลือกตั้ง และได้รับเลือกตั้งเข้ามาในสภา ควรจะเป็นผู้ที่ผ่านชีวิตมาพอสมควร ไม่ว่าจะมีความรู้ตามธรรมชาติ หรือ ชีวิตใน การงาน หรือชีวิตในการศึกษาอบรม ควรจะเข้ามาพอสมควร จริงอยู่ ผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้น ถ้าอายุน้อยสมมติว่าเพียง ๒๐ หากว่าเรากำหนดอายุ ๒๐ หมั้นครั้งรับเลือกตั้งได้ก็มีโอกาสน้อย เหลือเกินที่จะได้รับการเลือกตั้ง เว้นเสียแต่การเลือกตั้งเป็นไปในระบบพรรคการเมือง และพรรคการเมือง เผอิญไปหยิบเอาคนอายุ ๒๐ มาสมัคร ถ้าเช่นนั้นแล้วโอกาสก็มาดว่า แต่โดยปกติแล้ว คนที่อายุน้อยเหลือเกินเช่นอายุ ๒๐ นั้นก็มีหวังน้อย

เหลือเกินที่จะได้รับคะแนนเสียงสูง รับเลือกตั้งเข้ามา แต่กระนั้นผู้ที่ ข้าพเจ้าก็คิดว่าสภานี้หน้าจะคำนึงถึงว่า ถ้าเราหรือผู้หลังๆที่เราได้ฟัง ความเสมอภาคกันใหญ่ ความเห็นปรองดองภาพอะไรเป็นใหญ่ เพราะฉะนั้นผู้สมัครเลือกตั้งแล้ว ก็มาสมัครรับเลือกตั้งได้ก็จะเป็น การ ย้ายให้เด็กที่อยู่ในวัยเรียนตั้ง อยู่ในวัยที่ยังอ่อนต้อ ชีวิตมีความทะเยอทะยานต้อจากจะเห็นด้วยเห็นกันไว้ สักก็จะเสี่ยงโชคกันไว้ไป ก็ไม่มีจิตใจที่จะศึกษาชีวิตให้ถ่องแท้เสียก่อน เพราะฉะนั้นเมื่อประมวลความทั้งหลายเข้าด้วยกันแล้ว ข้าพเจ้าตระหนักเหลือเกินว่าสิ่งที่ควรจะบัญญัติ สิ่งที่ควรจะทำนั้นควรจะตั้งกำหนดกฎเกณฑ์ให้อายุของผู้สมัครรับเลือกตั้งนสูงกว่าผู้เลือกตั้ง สักข้างน้อยก็มองไปในแง่อายุได้ ก็ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งน เป็นผู้ ที่ผู้เลือกตั้ง หรือ ผู้ออกเสียงเลือกตั้งนั้นยกมือให้ไว้ได้สนิท อย่างน้อยก็โดยอายุ โดยอายุได้ ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าเป็นการสมควรที่จะกำหนดให้อายุของผู้รับสมัครรับเลือกตั้งสูงกว่าผู้ลงทะเบียนเสียงเลือกตั้ง ส่วนจะสูงเท่าไรนั้น เราไว้คอยดูว่า กรรมมาธิการร่างฯ ท่านจะเสนอมาเท่าใด ถ้าเราไม่พอใจเร เรายกญัติให้สูงกว่าก็ได้ หรือให้เกินไปกว่าที่ท่านเสนอมาก็ได้ หรือไม่ให้ดังที่ท่าน



เสนอมาก็ได้ ในเมื่อหลักการมีแต่เพียงว่าต้องสูงกว่า

นายมาลัย ชูพินิจ : ที่จริงถ้าพูดโดยความประสงค์ วัตถุประสงค์ของการที่จะกำหนดอายุของผู้ที่สมัคร รับเลือกตั้งไว้ให้ สูงกว่าผู้ มีสิทธิ ออกเสียง เลือก ตั้ง แล้ว ธรรมดาเห็นชอบด้วยกับทั้งสองท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ที่อภิปราย มาแล้วทุกประการ แต่ที่นี้ในทางปฏิบัติแล้วเราจะเห็นได้ว่าคงจะเป็นไปตามที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ได้กล่าวไปแล้ว คือว่าคนที่ จะเข้ามา รับเลือกตั้ง ให้เข้ามา เป็นผู้แทนในสถานัน คนขนาด ๒๐—๒๑ ขวบเห็นจะมีโอกาสน้อยเต็มที่ เมื่อทางปฏิบัติเป็นไปได้อย่างนั้นแล้ว ธรรมดาก็ไม่เห็นมีความจำเป็นอะไร ในการที่เรา จะไปจำกัดอายุไว้ เพราะในทางปฏิบัติต้องเป็นไปอย่างนั้น คราวนี้ท่านมีความแน่ใจอย่างนั้น แล้ว ก็ ทำไม เรา จะไป จำกัดสิทธิเขา ปล่อยให้ เป็นไป ในทางปฏิบัติ โดยคงไว้เสมอ กับอายุของผู้ออกเสียงเลือกตั้ง ในข้อที่ว่าความชัดเจนก็ดี ในข้อเรื่องเกี่ยวกับความรู้ความชำนาญก็ดี ธรรมดาที่ยังรู้สึก ว่าคนอายุ ๒๐ นั้น เป็นความจริงที่ เกี่ยวข้องจะหาความชำนาญหรือความรู้ ได้น้อยมากไปกว่าผู้ที่ มีอายุ ๓๐ หรือ ๒๕ ปี แต่ว่า เรา อย่า สัม ว่า เรื่อง นี้ ไม่ใช่ เรื่อง หลับหูหลับตาของความเสมอภาค เป็น

เรื่องของความกว้างขวางในการ ที่จะเปิดสิทธิ ให้แก่ผู้ที่มีสิทธิจะสมัคร รับ เลือกตั้ง และถ้าเป็นไป ได้อย่างไร ก็ว่าการที่จำกัดอายุจะทำให้เด็กของเรามีความสนใจ ในเรื่องการบ้านการเมืองแล้ว ธรรมดา ก็คิดว่าควรจะสนับสนุนประชาธิปไตยจะได้เจริญงอกงามต่อไป ไม่ใช่ว่าเด็กคนใดเรียนหนังสือขึ้นมาแล้วจะ ได้ มุ่งหมาย เพื่อที่จะไปเป็นผู้แทนราษฎรกันตลอดไป ก็ห้ามมิได้ ความมุ่งหมายของธรรมดาในที่นี้ก็คือว่า เรื่องอายุนั้นรู้สึก ว่า ส่วนใหญ่ คงจะเป็นไปอย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ได้กล่าวแล้ว แต่ว่าในทางปฏิบัติถ้าหากว่าเมื่อ ผู้ที่มีอายุเพียงเท่าที่ ผู้ มี สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เกิดมีความสามารถ ขึ้น อาจจะมีเป็นส่วนน้อย แต่ว่าเหตุใดเราจะไปจำกัดอายุไว้ ถ้าหากว่าเขามีความสามารถก็เปิด โอกาสให้เขา ได้เหมือนกัน ในเมื่อทางปฏิบัติที่ท่านก็บอกอยู่แล้วว่า ไม่มีทางเลยที่จะเป็นไป ได้ นอกจากว่า จะมี เรื่องทาง พรรคการเมือง เกิด ขึ้น มา แล้วกับผู้ที่มีอายุเพียง ๒๐ หรือ ๒๑ ปี ได้รับ ความสนับสนุนจากพรรคได้ เสียงมากเข้ามาในสภาได้ ถ้าในกรณีเช่นนั้น บุคคลคนนั้นก็เรียกว่ามีคุณวุฒิพิเศษอย่างสามารถ หรือ เรียกว่า เป็น มหัทศ จรรย์ เหลือ เกิน ธรรมดา ก็อยากจะเปิดโอกาสไว้ ให้แก่ผู้ที่มีคุณ วุฒิ พิเศษ อย่าง มหัทศจรรย์ นี้ ไว้ ด้วย



โดยอย่าให้ ไปกำหนดอายุให้มากไปกว่า ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เพราะว่าถ้ามีกรณี พิเศษ เช่นนั้น ขึ้นได้ ก็จะเป็นการดีมาก ต่อวงการเมือง ของประเทศไทยเราต่อไป ขอขอบคุณ

หลวงประกอบนิติสาร: ข้าพเจ้าไม่อยากจะเสียเวลาสภานี้ แต่ข้าพเจ้าตั้งใจ ในข้อที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติแย้งข้าพเจ้าว่าเราควรจะให้สิทธิเสมอภาคเกี่ยวกับอายุ เพราะเหตุว่าไม่เห็นมีอันตรายอะไรผู้ที่สมัครอายุ น้อยก็โอกาสหวังที่จะได้รับเลือกตั้งน้อยอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นไม่มีอันตราย โดยปกติเขาไม่ได้รับการเลือกตั้ง แต่ท่านก็หยิบยกข้อเรื่องพรรคการเมืองขึ้นมาแย้งข้าพเจ้า อยู่บัดหนึ่งว่าถ้าหากว่า การ เลือกตั้ง เป็น ไป ใน ระบบพรรคการเมือง ซึ่งขณะนี้เราไม่ทราบว่าจะจะเป็นหรือไม่เป็น แต่ถ้าหากว่าเป็นท่านก็กล่าวว่าผู้ที่พรรคการเมือง จะเลือกมาสมัครรับเลือกตั้ง ก็จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษอยู่แล้ว ต้องเป็นคนดี เป็นคนเก่งหรือเป็นอัจฉริยะบุรุษอยู่แล้ว ข้าพเจ้าขอทราบเรียนท่านสมาชิกผู้มีเกียรติผู้หนึ่งว่าการเลือกตั้งในระบบพรรคการเมืองไม่ว่าประเทศไทยหรือเทศาไหน์ มีวัตถุประสงค์ประกอบสำคัญอยู่อีกอันหนึ่ง คือ สติงศักดิ์ เพราะฉะนั้นผู้ที่พรรคการเมือง

เลือกมาสมัครรับเลือกตั้ง ไม่ได้หมายความว่า เป็น อัจฉริยะบุรุษ อะไร เสมอไป อาจจะเป็น ผู้ที่ สนับสนุนพรรคการเมือง ได้ด้วยสติงศักดิ์ก็ได้ ซึ่งถ้าเป็นอย่างนั้นแล้ว เป็นสิ่งที่เราต้องหลีกเลี่ยงที่สุด

ประ ธาน สภา ร่าง รัฐ ธรรมนูญ : เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไป ข้าพเจ้าขอมติต่อสภานี้ว่า ท่านผู้ใดเห็นควรกำหนดให้ สูงกว่า อายุ ของ ผู้ มี สิทธิออกเสียงเลือกตั้งควรกำหนดคณะกรรมาธิการให้มีอายุสูงกว่าอายุผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งไปรตยภมมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๔๔ คน)

ประ ธาน สภา ร่าง รัฐธรรมนูญ : ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ ควร กำหนด ใน เรื่องอายุนี้ ไปรตยภมมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๒ คน)

ประ ธาน สภา ร่าง รัฐ ธรรมนูญ : เพราะฉะนั้น มติ ของ สภานี้ตกลงว่าควรกำหนดอายุให้ สูง กว่า อายุ ของ ผู้ มี สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง

ต่อไป ๑๑.๗.๕ การศึกษา จะกำหนดมาตรฐานไว้หรือไม่ ถ้าไม่กำหนดจะบัญญัติใน รัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ หรือไม่

ต่อไปนี้ขอเชิญอภิปรายว่า การศึกษา จะกำหนดมาตรฐานไว้หรือไม่



ผลสำรวจโท บรรลือ เรื่องตระกูล:

คณะกรรมการธิการ เสนอ ระเบียบ วาระในหัวข้อที่ว่า ถ้าจะกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ในรัฐธรรมนูญ ทั้งหมด หรือ บางประการในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา จะกำหนดมาตรฐานไว้หรือไม่ ถ้าไม่กำหนดจะบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญให้ เป็นไปตาม กฎหมายว่า ด้วย การ เลือก ตั้ง ๗ หรือ ไม่นั้น กระผมขอประทาน กราบ เรียน ว่า พระราช บัญญัติ ธรรมนูญ การปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พุทธศักราช ๒๔๗๕ ก็ได้มีการบัญญัติคุณสมบัติ ของ ผู้สมัคร รับ เลือก ตั้ง ใน ส่วน ที่ เกี่ยวกับการศึกษาไว้ มีข้อความว่า ต้อง สอบไล่ ได้วิชา การเมือง ตาม หลักสูตร ที่ สภาจะ ได้ กำหนด ขึ้น ไว้ แต่อย่างไร ก็ ดี รัฐธรรมนูญ แห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๑๗ ก็ได้ บัญญัติไว้ว่า คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นให้ เป็นไป ตาม กฎหมาย ว่า ด้วย การ เลือก ตั้ง ๗ พระราชบัญญัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๔๗๖ มาตรา ๖ บัญญัติว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ต้องมีความรู้เทียบชั้น ประถมศึกษา ทั้ง นี้ แสดงให้เห็น ว่า กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ฉบับนั้น มิได้ เปิดโอกาสให้ บุคคลทุกคน สมัครรับเลือกตั้งได้ จึงได้มีการจำกัด ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษาไว้ รัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๒ มาตรา ๑๒ ก็ได้มีบทบัญญัติเอาไว้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติ สอบไล่ ได้ ไม่ ต่ำ กว่า ประ โยค ประ ดม ศึกษา และมีข้อความอย่างอื่นอันเป็นรายละเอียด ซึ่งกระผมจะไม่นำมากล่าว ตาม หลักสูตร ของ กระทรวง ศึกษาธิการ และในที่สุด รัฐธรรมนูญ แห่ง ราชอาณาจักรไทยฉบับสุดท้าย พุทธศักราช ๒๔๗๕ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาตรา ๔๖ เขาก็กลับไปบัญญัติเอาไว้ว่า คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งให้ เป็นไป ตาม กฎหมาย ว่า ด้วย การ เลือก ตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พระราชบัญญัติเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๔๗๔ ได้บัญญัติคุณสมบัติของผู้เลือกตั้งไว้ในมาตรา ๑๗ และบัญญัติคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ในมาตรา ๑๔ ปรากฏว่า การกำหนดคุณสมบัติของผู้เลือกตั้งก็ดี ของผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ดี พระราชบัญญัติเลือกตั้งฉบับนี้ได้ทิ้งหลักการเดิม คือที่เคยกำหนดไว้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องมีมาตรฐานการศึกษาด้วย อย่างไรก็ตาม ตามที่ กฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนั้น มิได้ กำหนดการศึกษาไว้ ในกฎหมายเลือกตั้งก็ดี หรือว่าในกฎหมายรัฐธรรมนูญก็ดี กระผมไม่ทราบว่าการร่างรัฐธรรมนูญ



ฉบับนั้นได้มีเหตุผลประการใด จึงได้เปิดโอกาสให้บุคคลที่ไม่มีความรู้เข้าไปเป็นผู้แทนราษฎรในสภาสูงสุดของชาติได้ จึงสงสัยว่า ผู้แทนที่ไม่มีความรู้ทางการศึกษา จะใช้ความสามารถในการจัดทำกฎหมายได้อย่างไร เพราะเป็นสภานิติบัญญัติมีหน้าที่จัดทำกฎหมายและควบคุมนโยบายของรัฐบาลด้วยความจริง ผู้แทนราษฎร เป็นผู้แทนของชาติที่มีภารกิจสำคัญๆ ตามที่กระผมได้กราบเรียนมาแล้วว่า หน้าที่ของผู้แทนราษฎร รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับก็ได้มีบัญญัติเอาไว้เป็นหลักการ ที่ผู้แทนราษฎรจะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัตินั้นๆ เพราะฉะนั้นในบทบัญญัติต่างๆ เหล่านี้ ก็ต้องอาศัย ผู้ที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการศึกษา เป็นประการที่สำคัญที่สุด ฉะนั้น ในหลักการของระบอบประชาธิปไตย ผู้ที่จะเป็นผู้แทนราษฎรได้ จึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้แล้วก็สามารถที่จะได้นำความรู้ต่างๆ เหล่านั้นไปปฏิบัติในเมื่อตนมีหน้าที่เวลาประชุมสภาผู้แทนราษฎรก็ดี หรือในกรณีที่ได้เป็นกรรมาธิการของสภาก็ดี อย่างไรก็ตาม กระผมขอเสนอว่า เพื่อให้ได้มาซึ่งผู้แทนราษฎร ที่มีความรู้และความสามารถในการปกครองบ้านเมือง จึงควรกำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ โดย

บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญให้ เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งฯ ทั้งที่สภานิติบัญญัติได้เคยมีมติไปแล้ว ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผู้เลือกตั้ง

หลวงประกอบนิติสาร : ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ได้อภิปรายมาถึงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับก่อนๆ ที่กำหนดมาตรฐานการศึกษาของผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ ท่านกล่าวถึงพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองฉบับชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕ สมัยก่อน ฉบับแรกของคณะผู้ก่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองว่า ต้องเป็นผู้ที่สอบไล่ได้ทางวิชาการเมือง ข้าพเจ้าจะไม่กล่าวถึง รัฐธรรมนูญฉบับนั้น ละ เพราะเป็นสิ่งที่ บทบัญญัติทำนองนั้นจะกลับมาไม่ได้อีกแล้ว ท่านกล่าวถึงรัฐธรรมนูญอีก ๒ ฉบับ ซึ่งบัญญัติว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ต้องมีคุณสมบัติเกี่ยวกับการศึกษาเป็นผู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษา แล้วท่านก็กล่าวว่า ด้วยเหตุผลกลใดไม่ทราบจึงได้บัญญัติเช่นนั้น ข้าพเจ้าจึงขออนุญาตท่านประธานชี้แจงความเข้าใจของข้าพเจ้า และความรู้ของข้าพเจ้า เพราะข้าพเจ้าก็มีส่วนในการร่าง รัฐธรรมนูญฉบับนั้นด้วย ฟังเดินๆ หรืออ่านเดินๆ แล้ว บทบัญญัติที่บัญญัติว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องมีคุณวุฒิในด้านการศึกษา เป็น



ผู้สอบไล่ได้ไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษา
 ษานี้ เขียนไว้ทำไมกัน คำที่เหลือเกิน ไม่
 เขียนเสียเลยดีกว่า ขอกราบเรียนว่า ที่
 เขาเขียนไว้เช่นนั้น ถ้าอ่านระหว่างบรร
 ทัก อย่าอ่านตามตัวหนังสือ อ่านระ
 หว่างบรรทัด ก็หมายความว่าต้องเป็นผู้
 พุศภาษาธรรมดาว่า ู้หนังสืออ่านออก
 เขียนได้ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า literate
 ทำไมจึงเขียนไว้เช่นนั้น ที่เขียนไว้เช่น
 นั้นก็เพื่อจะให้หมกปัญหา เพื่อออกข้อ
 ไข เพราะในส่วนที่เกี่ยวข้องด้วยคุณสมบัติ
 ของผู้ออกเสียงเลือกตั้งนั้น เขาไม่ได้
 บัญญัติไว้เลยเกี่ยวกับการศึกษา ผู้ไปลง
 คะแนนเสียงนี้ จะเป็นผู้ที่ลงคะแนน
 เพราะนับจุกก็ได้ ไม่จำเป็นต้องอ่าน
 หนังสือออก แต่ผู้มานั่งในสภาต้องเกณฑ์
 ให้เป็นผู้อ่านหนังสือออก มิฉะนั้นแล้ว
 เขาแจก ระเบียบวาระ แล้วก็อ่านไม่ออก
 จะเขียนคำแปรญัตติกี่เขียนไม่ได้ ได้แต่
 เซ็นชื่อหรือพิมพ์ลายมือหรือลงแดงได้เพื่อ
 ความสมบูรณ์ของรัฐธรรมนุญจึงได้เขียน
 ไว้ว่า ให้เป็นผู้อ่านออกเขียนได้ ถ้า
 เขียนว่าอ่านออกเขียนได้ ก็เปิดช่อง
 ปัญหาให้ถกเถียงกันว่า อ่านออกเขียน
 ได้นั้นอะไรกัน อ่านออกแค่ไหน เขียน
 ได้แค่ไหน ก็จึงได้ตัดสินใจว่าเขาจะ
 เราย่านออกเขียนได้นี้คือสมมติเอาเสีย
 ษามาตรฐานเสียว่า อ่านออกเขียนได้

ขนาดจบประถมศึกษาก็พอ ด้วยประการ
 ฉะนั้นจึงได้มีบทบัญญัติใน รัฐธรรมนูญ ๒
 ฉบับว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นผู้
 จบประถมศึกษาแล้ว ความหมายเพียง
 เท่านั้น ความหมายไม่ได้หมายความว่า
 ผู้สมัครรับเลือกตั้งนี้ เราพึงประสงค์ว่า
 ระดับความรู้เพียงเท่านั้น ก็เป็นสิ่งที่นำ
 พิศมัยแล้ว อะไรหาไม่ได้ ไม่ได้มีความ
 หมายอย่างนั้นเลย ความหมายไปอยู่ที่
 อายุ บทบัญญัติที่ว่าผู้สมัครรับเลือกตั้ง
 ต้องอายุ ๓๐ ความหมายไปอยู่ที่ตรงนั้น
 มากกว่า คือต้องการผู้ที่ผ่านมา ผู้
 ที่มีความห่วงใยในครอบครัว ไม่ทำการ
 อะไรโดยปราศจากความยั้งคิด ต้องการ
 อย่างนั้นมากกว่า ที่นี้เมื่อมาถึงปัญหา
 เฉพาะหน้าว่าจะให้ มีบทบัญญัติในรัฐ
 ธรรมนูญกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ
 ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ในเบื้องต้น
 ท่านประธานข้าพเจ้าต้องขอเรียนย้อนไป
 ว่า มาตรฐานการศึกษานี้ สภานี้ได้
 มีมติแล้วว่าให้เป็นไปตามกฎหมาย
 ว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ อีกนัยหนึ่งลง
 มติว่าในรัฐธรรมนูญเองนี้ ต้องมีบท
 บัญญัติด้วยถ้อยคำในทำนองว่าผู้สมัครรับ
 เลือกตั้งนี้ ต้องมีมาตรฐาน การศึกษา ดังที่
 บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง
 ถ้อยคำคล้ายๆ อย่างนั้น หรือมีคุณสมบัติ
 อื่นแทน การศึกษา ในเมื่อ ไม่มี การศึกษา



เพราะฉะนั้นเราก็เป็นที่เห็นได้ว่า ในเมื่อ รัฐธรรมนูญฉบับที่เรากำลังร่างอยู่นี้ พิจารณาอยู่นี้ได้ ออกเป็น รัฐธรรมนูญ สมบูรณ์แล้ว ก็เป็นหน้าที่ของสภาใด สภาหนึ่ง ซึ่ง รัฐธรรมนูญ จะต้องกำหนด เป็นบทเฉพาะกาล หนีไม่พ้น ให้มีหน้าที่ เป็นสภานิติบัญญัติไปชั่วคราว จนกว่าจะ ได้มีการเลือกตั้ง หนีไม่พ้น มิฉะนั้น แล้วกฎหมายเลือกตั้งฯ เกิดไม่ได้ กฎหมายเลือกตั้งฯ ต้องเกิดหลังรัฐธรรมนูญ จะเกิดก่อนไม่ได้ เมื่อเกิดหลังรัฐธรรมนูญแล้ว ต้องมีองค์การใดองค์การหนึ่ง สถาปนาใดสถาปนาหนึ่งซึ่งจะต้องมาบัญญัติ กฎหมายเลือกตั้งฯ ขึ้นมา และในกฎหมายเลือกตั้งฯ นั้นก็จะต้องกล่าวถึงผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นจะต้องมีการศึกษา ในระดับไหน หรือถ้าไม่มีการศึกษาจะต้องมีคุณสมบัติอื่นอะไรได้บ้างที่แทนการศึกษา สมมติว่าเคยเป็นข้าราชการ เคยเป็นทหาร พลเรือน เคยเป็นผู้เสียภาษี อะไร เป็นต้น นี่ข้าพเจ้าขอกราบเรียน เพื่อความกระจ่างแจ้งว่า รูปการจะเป็นอย่างไร และเมื่อเราได้ลงมติไปเมื่อกันเองว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นต้องมีลักษณะพึงประสงค์อย่างน้อยที่สุด ขั้นต่ำที่สุด ก็คือเป็นผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นโดยมติของเราเอง ก็เป็นที่แน่นอนว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งนั้นจะต้องเป็นผู้

มีการศึกษาคงที่บัญญัติในกฎหมายเลือกตั้งฯ แต่ว่าหัวข้อที่คณะกรรมการระเบียบ วาระ เสนอมานี้ พูดเฉพาะ การศึกษา ไม่ได้พูดถึงคุณสมบัติอื่นที่จะใช้แทนการศึกษา ทั้งนี้เพราะกรรมการกำหนดระเบียบ วาระ พิจารณาเห็นว่าในการพิจารณาตุ้พ่งตุ้สาระรูปของผูู้้จะมาในในสภานัน ถ้าจะมีการเพ่งนอกเหนือไปจากอายุ นอกเหนือไปจากสัญชาติแล้ว ก็น่าจะเพ่งเสียง เฉพาะ การศึกษา มากกว่า เราไม่เพ่งเสียงเลยไปถึงอย่างอื่น ด้วยเหตุนี้จึงไม่ได้เสนอคุณสมบัติอย่างอื่นมา พิจารณา ซึ่งในด้านการศึกษาที่เสนอมานี้ในด้าน การศึกษา ก็เพราะว่าใน การร่าง รัฐธรรมนูญทุกครั้งที่ผ่านมา รวมทั้งร่าง โดยสภาร่างรัฐธรรมนูญก็ตาม ร่างโดย กรรมการ หรือ คณะ บุคคลใด ก็ตาม แทบจะกล่าวได้ว่า ได้พิจารณากัน ทุกครั้ง ว่าผูู้้จะมาเป็นผู้แทนราษฎรที่้จะมาในใน สภานิติ บัญญัติ ซึ่งได้ รับ แต่ง ตั้ง ไปจาก ราษฎรนั้นจะกำหนด การศึกษา กัน หรือไม่ ความคิดมีสองฝ่ายเสมอทุกครั้ง บางฝ่าย ก็บอกว่าผู้้ที่มานั้นควรจะเป็บผู้้ที่มีสมมอใน ด้านการศึกษาค่อนข้างจะปราศเป็บองสั้ก หน่อยเพื่อจะได้ติดตามญัตติ คำแปรญัตติ หรือปัญหาใด ๆ ที่ถกเถียงกันในสภาได้ อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นจึงมี ความคิดเห็นในบางขณะว่า ผู้้ที่มานั้นใน



สภา อย่างน้อยควรจะเป็นผู้ผ่านมัธยม ๖ มาแล้ว บางคนรุนแรงหนักขึ้นจนถึงขนาดปริญญาอะไรอย่างนี้ สำหรับข้าพเจ้าคิดโดยตามตนเองว่า ถ้ามีการกำหนดมาตรฐาน การศึกษา ของ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง อีกนัยหนึ่งของผู้แทนราษฎรนี้ไว้ให้อยู่ใน ระดับสูง มีประโยชน์อะไร สมองของข้าพเจ้าตอบว่าคงนี้ว่า ถ้ากำหนดสูงกันจนเหลือเกินถึงขนาดปริญญา ก็เหลือเกินไป เป็นการกีดกันกันมากเกินไป เพราะจะกลายเป็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งนี้ ได้เฉพาะพวกสวมเสื้อครุยเท่านั้น ก็เหลือเกินไป เพราะการผ่านชีวิตของคนมานั้นเป็นบทเรียน ที่ยิ่งใหญ่ยิ่งกว่าปริญญาเสียอีก ทีนี้ถ้าเรากำหนดไม่ต่ำกว่าปริญญา สมมติว่าเอามัธยม ๖ ได้ ความอย่างไร ผู้ที่ผ่านมัธยม ๖ นี้รู้เรื่องในตำหนกฤษฎีในตำน ภาคปฏิบัติแค่ไหน เจียวั้นเราทราบกันดีแล้ว ไม่มีความหมายอะไรเลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตำน กำหนด การศึกษา ใน สภา หรือ ผู้มีปริญญาผู้มีคุณวุฒิ ในสภานี้ ข้าพเจ้าเชื่อว่าสมาชิก ผู้มีเกียรติ เป็น ส่วนใหญ่ ส่วนมากที่สุดของสภานี้ได้พบได้เห็นมาทางนั้น ผู้ที่ก่อเหตุอุบถวาย ผู้ที่เอาความไขว้เขว มาสู่สภา ผู้ที่จะไปรับสินบาทคาศินบล จาก ศักดิ์รูดอก จะเป็น ผู้สวม เสื้อ ครุย เสีย ด้วยท่านประธาน ด้วยเหตุเช่นนี้ข้าพเจ้า

จึงคิดว่าที่เรากำหนดลักษณะ ฟังประสงค์ขั้นต่ำที่สุดของผู้ออกเสียง เลือกตั้งไว้ นั้น เป็นอีกเรื่องหนึ่งนั้น เรากำหนดไว้สำหรับเพื่อเป็นมาตรฐานวัดว่าเขาเป็นผู้รู้เรื่อง รู้หน้าที่ของพลเมืองเท่านั้น ต่างกับการศึกษาของผู้ที่มานั่งในสภา ถ้าเราไปกำหนดเอกทักคณะผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไม่มีความหมายอะไร ถ้าอย่างนั้นเราใช้การแต่งตั้งดีกว่า ไม่ใช่การเลือกตั้ง ถ้าเรากำหนดให้สูงจริง ๆ ใช้การแต่งตั้งดีกว่า เพราะผู้ที่เราจะเลือกกว่าผู้ใดมีความรู้เหมาะสมที่จะเข้ามานั่งในสภาแค่นี้ก็ควรจะเป็นผู้มีความรู้เหนือกว่าหรืออย่างน้อยต้องรู้เรื่องว่าปัญญานั้น หมายความว่าอะไร ปริญญานี้หมายความว่าอะไร จึงจะเลือกบุคคลถูก ถ้าสักแต่ที่กำหนดให้ผู้มีปริญญาก็ตาม สักแต่ที่กำหนดให้คนมัธยมปีที่ ๖ ก็ท่าละ ข้าพเจ้าว่าไม่มีความหมายอะไร เลย สำหรับ ผู้ออกเสียงเลือกตั้งที่จะวินิจฉัย ด้วยเหตุนี้ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าไม่เป็นการ บังควรเลย ที่จะกำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญ เพื่อจะ จัด ระดับชั้นของผู้มีการศึกษา ว่าต้องเป็น ผู้มีการศึกษาแค่ไหนแค่ไหน จึงจะ สมัครรับเลือกตั้งได้ ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการเปล่าประโยชน์ และข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการที่เป็นไปตามความจริง เพราะว่าความจริงในสภานั้นนอกจากความรู้ ในตำนการศึกษา



LIART

เราต้องการอื่นอีกมาก และดูเหมือนจะสำคัญกว่าการศึกษาอีก คือการผ่านชีวิตมามาก

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: เมื่อไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไป ต่อไปนี้ข้าพเจ้าจะขอมติต่อสภาว่า การศึกษาที่ท่านผู้ใดเห็นว่า การศึกษา ควร กำหนดมาตรฐานไว้ใน รัฐธรรมนูญ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๓๔ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ: ท่านผู้ใดเห็นว่าไม่ควร กำหนดมาตรฐานไว้ในรัฐธรรมนูญ โปรดยกมือขึ้น

(มีสมาชิกยกมือ ๔๐ คน)

ประธาน สภา ร่าง รัฐธรรมนูญ : ฉะนั้นในเรื่องการศึกษา นี้ มติที่ประชุมจึงเห็นว่าไม่ควรกำหนด มาตรฐาน ไว้ในรัฐธรรมนูญ ที่นี้เมื่อไม่กำหนดไว้ก็มีปัญหาต่อไปว่าจะ บัญญัติใน รัฐธรรมนูญ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยนาเลือกตั้งฯ หรือไม่

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้าด้วยเหตุผล อย่างเดียวกัน กับที่ อภิปรายแล้ว เห็นว่าไม่ควรกำหนด ไม่ควรให้มีบทบัญญัติไว้ว่าให้ เป็นไป ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ เพื่อขยายความอันนี้ ข้าพเจ้าก็ขอ กราบเรียน ท่านประธาน ถึงรูปของรัฐธรรมนูญ หรือรูปของกฎหมาย

ว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ หากจะมีมติไป ในทางใดทางหนึ่งเพื่อความชัดเจน ถ้าสมมติว่าไม่มีบทบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญว่าให้ เป็น ไป ตาม กฎหมายว่า ด้วย การเลือกตั้ง ฯ ก็ย่อม หมายความว่า ใน รัฐธรรมนูญ จะไม่มี บท บัญญัติ ใดๆ เลยเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพื่ออิงกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งฯ คือเฉย ๆ หนึ่ง ๆ ผลก็คือว่า ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ นั้น ซึ่งสภานิติบัญญัติผู้ ได้รับมอบหมายจากรัฐธรรมนูญ ให้กำหนดหรือให้ บัญญัติกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ นั้นจะต้องบัญญัติกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ ให้ มีมาตรฐาน การศึกษา เฉพาะ ผู้ออกเสียง เลือกตั้ง และ ได้ กราบเรียนแล้วว่า เมื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง ต้อง มี คุณสมบัติ อัน เป็น ลักษณะ พึงประสงค์ อย่างน้อย ที่สุด หรือ ขั้นต่ำ ที่สุด เท่ากับ ผู้ ออกเสียงเลือกตั้ง ก็หมายความว่า ในตัวว่า เขาจะต้องมีการศึกษาเพียงเท่าที่ ต้องการ สำหรับผู้ ออกเสียงเลือกตั้งเท่า นั้น แต่ดำมติของสภานี้เป็นไปอีกอย่างหนึ่ง หมายความว่าให้มีมติให้บัญญัติใน รัฐธรรมนูญว่าคุณสมบัติ ของผู้ สมัครรับเลือกตั้งใน ส่วนที่ เกี่ยวด้วย การ ศึกษาให้ เป็นไป ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ฯ ถ้าตั้งนี้แล้วในรัฐธรรมนูญ เองก็จะต้องมีความอยู่ ๒ ตอน จะเป็นมาตราเดียว



หรือคนละมาตรา ก็ตาม เห็น จะต้อง เป็นคนละมาตรา มากกว่า ตอนแรกในส่วนที่เกี่ยวข้องสิทธิออกเสียงเลือกตั้งนั้น จะต้องบัญญัติว่าคุณสมบัติผู้ ออกเสียงเลือกตั้งให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา พอถึงในส่วนที่ เกี่ยว กับผู้ สมัครก็ ต้องเขียนอีกว่าผู้ สมัครรับเลือกตั้งต้องมีการ ศึกษาถึงมาตรฐานที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งฯ ต้องซ้ำอีกทีหนึ่ง เมื่อเป็นเช่นนี้ แล้ว ใน รูปร่างของ กฎหมายเลือกตั้งฯ ที่จะออกตามมา ก็จะต้อง มีความ ๒ ตอนเช่นเดียวกัน ความ ๒ ตอนนี้หมายความว่าในตอนหนึ่งก็บอกว่าผู้ ออกเสียงเลือกตั้งต้องเป็นผู้ สำเร็จการศึกษา สมมติเอาประโยชน์ประถมศึกษา หรือ ประถม ๔ หรือท่านจะว่าประถม ๓ ประถม ๑ ประถม ๒ อะไร หรือมัธยมอะไรก็ตาม มาถึงอีกตอนหนึ่งจะต้องเขียนว่าผู้ สมัครรับเลือกตั้งต้องมีมาตรฐานการศึกษา ถึงมาตรฐานนั้นมาตรฐานนี้ ทิน ขอท่านประธานได้ ไปรควาคมในภาพระหว่าง ๒ มาตราที่จะปรากฏในกฎหมายเลือกตั้งฯ แล้ว เราก็จะเห็นรูปร่างชัดเจนว่า เมื่อจำเป็นต้องมี ๒-มาตรา อยู่ห่างกัน เช่นนี้แล้ว เป็นธรรมดาเหลือเกินว่า ผู้ออกเสียงเลือกตั้ง กฎหมายเลือกตั้งจะต้อง กำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ต่ำ ส่วนผู้

สมัครรับเลือกตั้งจะต้องกำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้สูงกว่า ถ้ากำหนดเหมือนกันก็เป็นสิ่งที่น่าหัวเราะไปเลย เพราะถ้ากำหนดเหมือนกัน จะกำหนดแยกกันทำไม ในเมื่อบอกกันแล้วว่า ลักษณะพึงประสงค์ขั้นต่ำนั้น ๆ จะกำหนดเหมือนกันก็เป็นสิ่งที่น่าขบขัน ข้าพเจ้าจึงต้องกล่าวว่า ต้องกำหนดสูงกว่า ด้วยเหตุผลของมติแห่งสภาฯ ถ้ามีไปในทางรับก็หมายความว่าจะต้องมี ๒ มาตราในรัฐธรรมนูญ จะต้อง มี ๒ มาตราในกฎหมายเลือกตั้งฯ ที่บัญญัติไว้ดังที่ข้าพเจ้าได้เรียนแล้ว แต่ถ้ามติสภาเป็นอีกทางหนึ่ง ในทางปฏิเสธ หมายความว่าไม่มีบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญว่า ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งฯ ถ้าเช่นนั้นแล้ว รูปของรัฐธรรมนูญก็ยุติเพียงว่าคุณสมบัติของผู้ออกเสียงเลือกตั้งนั้น ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งฯ มาตราเดียว ส่วนบทบัญญัติเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็บอกเพียงว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งต้องเป็นผู้ มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้ง อีกนัยหนึ่งก็โยนไปมาตรฐาน การศึกษาที่จะกำหนดในกฎหมายเลือกตั้งฯ และในกฎหมายเลือกตั้งฯ ก็ทำนองเดียวกันก็เขียนตั้งที่ทราบเรียนมานี้ โดยไม่ต้องไปกล่าวอะไรถึงการ ศึกษา ของผู้ สมัคร รับ เลือก ตั้ง อีก



เพราะฉะนั้น เพื่อที่จะเป็นข้อเสริมขออย่าไปรดถือน้ำข้าพเจ้ามาชี้แจงสิ่งที่ไม่จำเป็น มาสอนหนังสือสังฆราชอะไรอย่างนั้น แต่ว่าเป็นความจำเป็น เราต้อง ทำ ความเข้าใจกันโดยแน่แท้ว่ารูปจะเป็นอย่างนั้น ถ้าเราลงคะแนน ในทางรับ ผลเป็นอย่างนั้น ทางปฏิเสธผลเป็นอย่างนั้น ด้วยเหตุนี้ ข้าพเจ้าจึง เห็นว่า โดย เหตุผล อย่างเดียวกับที่ข้าพเจ้าอภิปรายมาแล้ว ถ้าเราจะไปเกณฑ์ให้ สภานิติบัญญัติ ซึ่งจะ มา ภายหลังจะเป็นตัวเรา หรือจะเป็น ใคร เราไม่ทราบให้ ไป กำหนด มาตรฐาน การศึกษา ของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ในกฎหมายเลือกตั้ง ๖ อีกชั้นหนึ่ง ต่างหาก จาก คุณสมบัติ ของผู้ออกเสียงเลือกตั้งแล้ว ก็ขึ้นอยู่กับผู้ที่จะมีบัญญัติว่าจะเอาสูงแค่ไหน แต่ข้าพเจ้าได้ทราบเรียนมาแล้วว่า แม้จะเป็นสภานักกำหนดเอง ข้าพเจ้าก็ไม่เห็นด้วย ด้วย เหตุผล ดังที่ทราบเรียนแล้ว จะมอบให้ใครไป กำหนด ข้าพเจ้าก็ไม่เห็นด้วย ข้าพเจ้าจึงขอประทานเรียนว่า ทักษะของข้าพเจ้าไม่ ให้มี บทบัญญัติ อะไรเลย เกี่ยวกับ ข้อที่ว่าจะให้ เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการ เลือกตั้ง ๖ ในส่วนที่ เกี่ยวกับการศึกษาของผู้สมัครรับเลือกตั้งนี้.

นายมนู บริสุทธิ์ : ผมได้ฟังท่านสมาชิก อภิปราย แล้ว รู้สึก ว่า ฟัง ไม่

ค่อยรู้เรื่องเลย และเข้าใจว่าท่านสมาชิกส่วนมากก็คงจะงงงนสนเท่ห์ ก็ว่าท่านพูดกลับไปกลับมา แต่กระผมเห็นว่าพอจะสรุปไว้ว่า ถ้าหากว่าเราจะไม่เขียนอะไรไว้เลยใน รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการศึกษานี้แล้ว ก็ท่านว่า ก็ต้องใช้ อย่างเดียวกับผู้ออกเสียงเลือกตั้ง คือคุณสมบัติ เมื่อผู้ออกเสียงเลือกตั้ง ต้องมีความรู้ อย่งไร ผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ต้องมีความรู้ อย่างนั้น เป็นไปในตัวแล้ว ถ้าหากไม่ได้เขียนอะไรไว้ในรัฐธรรมนูญอีก ผมยังไม่เห็นด้วยกับที่ท่านกล่าว ดังมี เพราะเหตุว่าในหัวข้อนิติ ที่เสนอมานี้ ท่านได้ แยกเรื่อง การศึกษา ออกจาก ลักษณะ พึง ประสงค์ อย่างน้อยที่สุดแล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อสภานี้ลงมติไปแล้วเกี่ยวกับ การศึกษาว่าไม่ให้ กำหนดไว้ใน รัฐธรรมนูญ แล้ว ก็ควรจะ ได้ พิจารณา ตามนิติคดี ต่อไปว่า จะควร กำหนดไว้ใน กฎหมาย ว่า ด้วยการเลือกตั้ง ๖ หรือไม่ เพื่อจะให้เป็น การชัดเจนลงไป ในความเห็นของ ผมแล้ว ผมเห็นว่า ไม่เห็นน่า จะมีปัญหา อะไรเลย ถ้าคนไม่รู้อะไรเลยเข้ามาลงในสภานี้แล้ว จะทำอะไรได้ เขียนหนังสือก็ ไม่เป็นอ่านก็ไม่ออกแล้วจะมาทำอะไรได้ เพราะฉะนั้นผมจึงเห็นว่า ควรจะ กำหนด ไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง ๖ เกี่ยวกับ



เรื่องความรู้หรือเรื่องการศึกษาให้เป็นที่
ไปตามกฎหมายเลือกตั้งฯ ควรเขียนไว้ใน
รัฐธรรมนูญ

หลวงประกอบนิติสาร : ข้าพเจ้า
ไม่มีอะไรจะลุกขึ้น มาแย้งความเห็น ของ
ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ เพราะว่าเป็นการ
มองคนละทัศนคติที่ข้าพเจ้ากราบเรียนท่าน
ประธานมีมติเห็นว่า ข้าพเจ้าไม่ได้พูด
กลับไปกลับมา ข้าพเจ้าชี้แจงเท่านั้น คำ
ว่าพูดกลับไปกลับมา จะกลายเป็น คนสับ-
ปรับไป ท่านประธาน

นายมนูญ บริสุทธิ์ : กระผมต้อง
ขอโทษ คือที่ข้าพเจ้ากลับไปกลับมา ไม่ใช่
ว่าพูดกลับไปถอย คือหมายความว่าพูด
วกไปเวียนมากระผมขอแก้ด้วย

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เมื่อ
ไม่มีท่านผู้ใดอภิปรายต่อไปแล้ว ข้าพเจ้า

ขอมติต่อสภาว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าควร
บัญญัติในรัฐธรรมนูญให้เป็นไป ตามกฎ-
หมายว่าด้วยการเลือกตั้งฯ ไปรตยคมีอชั่น
เบื้องต้น

(มีสมาชิกยกมือ ๕๑ คน)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่าน
ผู้ใดเห็นว่าไม่การบัญญัติไว้ในรัฐธรร-
มนูญ ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการ
เลือกตั้งฯ ไปรตยคมีอชั่น

(มีสมาชิกยกมือ ๑ คน)

ประ ธาน สภา ร่่าง รัฐ ธรรมนูญ :
เพราะฉะนั้น มติที่ถือว่า ควรบัญญัติไว้
ในรัฐธรรมนูญ ให้เป็นไป ตามกฎหมาย
ว่าด้วยการเลือกตั้งฯ

สำหรับวันนี้หมดระเบียบวาระแล้ว
ข้าพเจ้าขอเลิกประชุม.

เลิกประชุมเวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุม

ต่อศักดิ์	อุดม พลขยสังวาลย์	ผู้จัดรายงาน
ก. อุษภกรินทร์	ธนู บุณยเรวัตร	..
ข. หิรัญเมธีรัฐกิจ	โน้มนภณ : ตีฬเสภากร	..
แจ้งก. จุฬาลงกรณ์	ฉันทนา ชานบัวอม	..
ป. จันทพรภณ	สุพงษ์ ศิริพูนเกียรติ	..
วุฒิสภากันเนตินาท	จำรงค์ ใจอ่อนน้อย	..
	สินธุ์ชัย ช่อสภักดิ์	..

ตรวจแล้ว วันที่ ๒๗ / ๓.๓. / ๒๕๐๕

สุพันธ์ จิตรภักดิ์

หัวหน้าแผนกรายงานการประชุม

ประยัด แดงอินทวัฒน์

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

ประสิทธิ์ ศรีสุชาติ

รองเลขาธิการ ฯ

ประเสริฐ ปัทมสุคนธ์

เลขาธิการสภา ฯ

พล. อ. สุทธิสารธณกร
ประธานสภาข้าราชการกรมบัญชี